

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา ของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

Management Skills in the 21st century Affecting the Core Competencies of School Administrators under the Educational Department, Bangkok

นิชรา พรสุริวงษ์¹, ลีทิพร ประวัติรุ่งเรือง², ปราศรัย ประวัติรุ่งเรือง² และ เฉลิมชัย วิโรจน์วรรณ²

¹สำนักวิจัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

²อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. 2. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 209 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี(x1) ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม(x2) ด้านทักษะการตัดสินใจ(x4) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านทักษะการแก้ปัญหา(x3)มีความสัมพันธ์ทางลบกับกับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านทักษะการสื่อสาร (x5)และทักษะการกระตุ้นจิตใจ(x6) ไม่มีความสัมพันธ์ 2) ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ดังนี้ ด้านทักษะการตัดสินใจ (x4) มีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ทักษะการทำงานเป็นทีม (x2) ทักษะการใช้เทคโนโลยี(x1) ด้านทักษะการแก้ปัญหา(x3) มีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยทั้ง 3 ปัจจัย ดังกล่าวได้ร่วมกันพยากรณ์ขอเปลี่ยนแปลง สาขาสังคมศาสตร์ เป็นมนุษยศาสตร์ ได้ร้อยละ 43.20 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 3.339 + .315x_4 + .108x_2 - .089x_1 - .095x_3$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$ZY = .385x_4 + .158x_2 - .143x_1 - .129x_3$$

คำหลัก: ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed 1) to study the relationship between administrative skills in the 21st century affecting the core competencies of the school administrators under Educational Department, Bangkok. 2) To study administrative skills in the 21st century affecting the core competencies of the school

administrators under Educational Department, Bangkok. The sample consisted of 209 school administrators under Educational Department, Bangkok. The instrument using in this research was a questionnaire. The statistics using in this research were Pearson's product moment correlation coefficient, multiple regression analysis. The research results found that 1) the correlation coefficient moment administrative skills in the 21st century affecting the core competencies of school administrators under the Educational Department, Bangkok. The technology skills (x1), teamwork skills (x2) and decision-making skills (x4) positively correlated with the core competencies of school administrators under the Educational Department, Bangkok, with statistically significant level at .01. The problem-solving skills (x3) had a negative relationship with the core competencies of school administrators under the Educational Department, Bangkok, with statistically significant level at .05 whereas communication skills (x5) and the motivation skills (x6) without relationship. 2) Good predictor variables of the core competencies of school administrators under Educational Department, Bangkok, were as follows: decision-making skills (x4) had statistically significant level at .01 whereas teamwork skills (x2), technology skills (x1), the problem solving skills (x3) had statistically significant .05. All of 3 factors together predicted the core competencies of school administrators under Educational Department, Bangkok, with 43.20 percent. Which wrote predictions as follows:

Forecasting equations in raw scores

$$Y = 3.339 + .315x_4 + .108x_2 - .089x_1 - .095x_3$$

Forecasting equations in standard scores

$$ZY = .385x_4 + .158x_2 - .143x_1 - .129x_3$$

Keywords: Management Skills in the 21st century the Core Competencies of School Administrators

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 (ระหว่างค.ศ. 2001-2100) มีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อองค์การและพลเมืองโลกหลายด้าน ได้แก่ความผันผวนทางเศรษฐกิจการเข้าสู่สังคมสูงวัยการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็ว การปรวนแปรของสภาพภูมิอากาศความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภัยพิบัติทางธรรมชาติของโลก มีแนวโน้มเกิดความรุนแรงมากขึ้นและผลกระทบอื่นๆ อีกมากมาย ทำให้องค์การทั้งภาครัฐและเอกชนต่างได้รับผลกระทบ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนให้อยู่รอดและมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว [1] ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กรจำเป็นต้องปฏิรูประบบตนเอง และการเปลี่ยนแปลงองค์กรครั้งใหญ่เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะต้องบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และความสำเร็จเพื่อให้บริหารจัดการศึกษาบรรลุผลสำเร็จ ผู้บริหารต้องเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ จึงต้องมีความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก สังคมยุคอุตสาหกรรมในศตวรรษที่ 19 และ 20 เปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมยุคความรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน พลังขับเคลื่อนของเทคโนโลยียุคดิจิทัลส่งผลทำให้เกิด การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเป็นความรวดเร็วที่นักวิชาการเห็นตรงกันว่าเพิ่งจะเริ่มต้นเท่านั้น ในระยะถัดไปจะยิ่งทวีความรวดเร็วมากขึ้นเป็นทวีคูณ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้เกิด การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาตามไปด้วยอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ สถานศึกษาจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการ

จัดการเรียนรู้เพื่อเด็กในศตวรรษที่ 21 [2]

ที่ผ่านมาประเทศไทยได้ดำเนินการจัดและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายที่สำคัญหลายฉบับ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ซึ่งผลผลิตผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเด็ก เยาวชน และประชาชน จากการบังคับใช้กฎหมายในช่วงต้น อยู่ในระดับที่น่าพอใจในเชิงปริมาณ สำหรับในเชิงคุณภาพยังคงมีสภาพปัญหาปรากฏอยู่ ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยและข้อจำกัดในการบังคับใช้กฎหมายในหลายประการจำเป็นต้องหาแนวทางแก้ไขให้สามารถเกิดผลลัพธ์ ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายต่อไป [3] โดยการพัฒนาประเทศชาติความต่อเนื่อง มีแผนพัฒนาและแผนยุทธศาสตร์ที่หลากหลาย การจัดสรรและการใช้งบประมาณแบบแยกส่วน การกำหนดอนาคตของชาติกระทำโดยภาครัฐเป็นส่วนใหญ่ และประเทศพัฒนาแล้วจะมียุทธศาสตร์ชาติ จากปัญหาและแนวโน้มดังกล่าวนำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ซึ่งเป็นการบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดยกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) กำหนดว่า ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข และตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูง และสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและเป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจหรือการเป็นไทยแลนด์ 4.0 [4] การศึกษาเป็นกลไกในการพัฒนา ส่งเสริมและปลูกฝังแนวความคิดให้กับพลเมืองและเยาวชนของชาติซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญของสมรรถนะและความสามารถในการแข่งขันระยะยาว (Long Term Competitiveness) ที่เป็นข้อต่อหลักและบริบทที่สำคัญของการออกแบบภายใต้การขับเคลื่อนของการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อการพัฒนา อันเชื่อมโยงกับมนุษย์และสังคมในพลวัต การเปลี่ยนแปลงของการก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 และการเป็นไทยแลนด์ 4.0 การปฏิรูปการศึกษา จึงเป็นโจทย์สำคัญสำหรับทุกภาคส่วน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการดำเนินการปฏิรูปที่มีประสิทธิภาพ และจะสำเร็จได้ก็ต้องด้วยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ พร้อมรับกับความท้าทายความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งทักษะสำคัญสำหรับคนยุคศตวรรษที่ 21 และการเป็นไทยแลนด์ 4.0 ดังกล่าว จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการ การมีทุนมนุษย์ (Human Capital) ที่มีประสิทธิภาพ [5] ซึ่งในยุคปฏิรูปการศึกษา จำเป็นต้องใช้ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพจึงจะนำโรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ของโรงเรียน การเป็นผู้บริหารมีอาชีพจะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่เอื้อ โดยเฉพาะและอาศัยกระบวนการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย ทุกสถาบัน และทุกองค์กรที่เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษา [5] ซึ่งการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองหรือสังคม จะดำเนินไปได้ก็ต้องมีการพัฒนาทางด้านการศึกษาควบคู่กันไป ทั้งนี้เพราะการศึกษาเป็นปัจจัยในการที่จะพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทุกด้าน ช่วยในการวางแผนด้านกำลังคน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศได้ตรงเป้าหมาย [6]

การบริหารจัดการสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารจำเป็นต้องมีเครื่องมือที่แตกต่างจากในยุคที่ผ่านมาเพื่อการขับเคลื่อนองค์กรสู่ความสำเร็จ และเครื่องมือสำคัญที่จะต้องมีการนำไปใช้ คือการจัดการความรู้ในองค์กร การบริหารจำเป็นต้องกระตุ้นให้คนในองค์กรพัฒนาความรู้ สร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากองค์กรต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้องค์กรพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นยังสามารถนำพาองค์กรสู่การเป็นผู้นำได้ซึ่งการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว นอกจากนี้การจัดการความรู้ยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่สร้างความรู้สึกมีส่วนร่วมของคนในองค์กร สร้างความภาคภูมิใจในการทำงานและกระตุ้นให้คนในองค์กรทำงานอย่างเต็มศักยภาพที่มี การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงความเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วขึ้น องค์กรที่มีโครงสร้างการทำงานที่ไม่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงคือ องค์กรที่จะขาดศักยภาพในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งนี้การสร้างวัฒนธรรมองค์กร และการสร้างให้องค์กรมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นไม่ใช่กระบวนการที่ทำได้ในทันทีทันใด แต่เป็นการทำงานร่วมกันของคนในองค์กร เป็นกระบวนการที่ใช้เวลาปรับเปลี่ยนคนในองค์กรให้มีความเห็นร่วมกัน ทำงาน

ร่วมกันสู่เป้าหมายเดียวกัน การทำงานอย่างเป็นเครือข่าย องค์การที่ทำงานอย่างโดดเดี่ยวจะเป็นองค์การที่ขาดประสิทธิภาพไป โดยอัตโนมัติสำหรับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาจำเป็นต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือกันเพื่อการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และร่วมกันทำงานเพื่อผลักดันการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ทำงานร่วมกับสถานประกอบการเพื่อ การเรียนรู้ของผู้เรียน ความต้องการการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนไป เป็นโจทย์ให้สถานศึกษาต้องเพิ่มการทำงานร่วมกับภาคส่วนที่ เกี่ยวข้องมากขึ้น ทั้งจากส่วนของผู้ปกครองของผู้เรียนที่สถานศึกษาจะต้องสนองตอบ ขณะเดียวกันจะต้องเรียนรู้ถึงความ ต้องการของสถานประกอบการที่สถานศึกษาจะต้องเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการเข้าสู่การทำงาน การศึกษาต่อ เป็นต้น [7]

ดังนั้น การบริหารการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 มีความหมายไม่แตกต่างกัน การบริหารศึกษานั้นคุณลักษณะ ความเป็นนักนโยบายที่ถูกทิศทาง เป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ และเป็นนักปฏิบัติที่มีหัวใจเป็นผู้นำ ที่จะต้องศึกษาเรียนรู้สารสนเทศ เพื่อช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวโดยเฉพาะอย่างยิ่งสารสนเทศในประเด็นและแนวโน้มทางการศึกษาในอนาคต เพราะนโยบายหรือวิสัยทัศน์ เป็นเรื่องของอนาคต เป็นเรื่องการเมืองไปข้างหน้า ดังนั้นองค์ความรู้ใด ๆ ที่มีผู้กล่าวถึงสำหรับ อนาคต ถือเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญและจำเป็นต้องส่งเสริมสร้างวิสัยทัศน์และการกำหนดนโยบายที่ถูกทิศทางทั้งสิ้น ไม่จำกัดแต่ องค์ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาศตวรรษที่ 21 [8] ซึ่งประสิทธิผลของโรงเรียน เกิดจากโรงเรียนที่มีสภาพทางสังคม บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อผู้เรียนเพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างดี ซึ่ง ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ[9] ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพ คือ การใช้ทรัพยากรขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ประสิทธิภาพจึงมุ่งทำให้เกิดการทำสิ่งที่ถูกต้องเป็น วิธีการจัดสรรทรัพยากร เพื่อให้เกิดความสิ้นเปลืองน้อยที่สุดโดยสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายโดยใช้ทรัพยากรต่ำสุด กล่าวคือ เป็น การใช้โดยมีเป้าหมาย (Goal) คือประสิทธิผลหรือให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้สูงสุด อาจเรียกว่าทำสิ่งต่าง ๆ ให้ถูกต้อง

นอกจากนี้นโยบายการจัดการศึกษายังปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาในระดับกระทรวงและในระดับปฏิบัติ คือ โรงเรียน อันเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาโดยมุ่งหวังให้เยาวชนได้พัฒนาตัวร่างกาย จิตใจ และสังคม โดยใน การบริหารโรงเรียนบุคคลผู้มีความสำคัญยิ่งต่อประสิทธิภาพการบริหาร คือ ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้สร้างกลไกและใช้ ทรัพยากรบริหารต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้บริหารจะเป็นผู้นำที่สามารถสร้างพลังสมาชิกฝ่ายต่าง ๆ ขององค์กร สั่งการ ชี้แนะงานต่าง ๆ และรับผิดชอบในการโน้มน้าวให้สมาชิกทุกคนร่วมมือกันทำงาน เพื่อผลสำเร็จขององค์กรโดยส่วนรวม การ บริหารจัดการมีความจำเป็นมากยิ่งขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ผู้บริหารต้องอาศัยหลักการและทฤษฎีต่าง ๆ ทางการบริหาร เพื่อเป็น แนวทางในการทำความเข้าใจ ทำนาย ตัดสินใจควบคุมพฤติกรรมต่าง ๆ ในหน่วยงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สภาวะ แวดล้อม และวัฒนธรรมของหน่วยงาน การหาความรู้เพิ่มเติม ติดตามผลการวิจัย ทฤษฎีทางการบริหารแบบใหม่ รู้จักนำ เทคนิควิธีการบริหารแบบต่าง ๆ ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับกระแสพลวัตของสภาพแวดล้อมและปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและ ภายนอก อันนำไปสู่การบริหารที่มีประสิทธิภาพให้องค์กรมีความเจริญก้าวหน้า [10] ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการ จัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างมาก เพราะการจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาจะประสบ ความสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ความสามารถ มีความเข้าใจในหลักการบริหารหรือการจัดการ ตลอดจน มีทักษะในการบริหาร ซึ่ง ชัยยนต์ เพาพาน [11] กล่าวถึง ทักษะยุคใหม่เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำของสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นและสำคัญต่อการ บริหารจัดการสถานศึกษา และการบริหารตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ

จะเห็นว่าบทบาทภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษามีมากมาย ดังนั้นทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา มี ความสำคัญเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง “มองกว้าง คิดไกล ใฝ่สูง มุ่งความสำเร็จ” การ ที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะบริหารงานให้มีคุณภาพ สิ่งสำคัญที่สุดคือ ตัวผู้บริหารต้องมีคุณภาพ ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเอง มี ความเป็นผู้นำต้องนำความเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการใช้ทักษะการบริหารได้เป็นอย่างดี ซึ่งทักษะที่จำเป็นสำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษานี้ ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละคนจะมีและใช้ไม่เท่ากัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหาร สถานศึกษาแต่ละคน ที่จะแสวงหาให้ได้มาซึ่งความรู้ความสามารถ และทักษะเพื่อทำให้สามารถบริหารงานอย่างผู้บริหารมือ

อาชีพได้ ด้วยเหตุนี้จึงเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา ต้องนำทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและมุ่งประสิทธิผล ปัญหาที่เกิดจากระบบการปฏิรูปการศึกษา การกระจายอำนาจปัญหา การขาดเทคนิคและวิธีการในการบริหารงาน ปัญหาดังกล่าวมาจากสาเหตุที่สำคัญ คือ ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาทักษะการบริหารต่อไป [12]

ปัจจุบันสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกให้ครูได้รับรู้ว่าจะเกิดปัญหา ซึ่งจะเห็นได้จากการศึกษาของ โรแลนด์ บาร์ [13] ได้พบว่า ครูเสียความมั่นใจในตนเองในการสร้างคุณภาพ โรงเรียนโดยครูมีความรู้สึกที่ไม่ได้รับการชื่นชม รู้สึกว่าตนทำงานหนักเกินไป ไม่ได้รับการยอมรับว่าตนเป็นอาชีพที่มีเกียรติ ไม่ได้รับการสนับสนุนเพียงพอขาดการเสริมขวัญกำลังใจ และรู้สึกว่าการทำงานให้มีประสิทธิผลยากขึ้นทุกวัน ในด้านความรู้สึกของครูไทยนั้น สงบ ประเสริฐพันธุ์ [13] กล่าวว่าไม่ต่างไปจากข้อมูลของบาร์ ซึ่งปัญหาดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา โดยผลการศึกษาจากหลายหน่วยงาน กรมวิชาการ [14] ได้ระบุไว้ใกล้เคียงกันว่าคุณภาพการศึกษาของของไทยอยู่ในระดับน่าเป็นห่วงความรู้ความสามารถของเด็กไทยโดยเฉลี่ยลดลงทั้งในด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างมีเหตุผลการแก้ปัญหา การริเริ่มสร้างสรรค์ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ตลอดจนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้งทางด้านนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน คุณธรรม จริยธรรม ฯลฯ จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จึงอาจก่อให้เกิดปัญหาจากสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในตัวผู้บริหารเองที่แสดงออกให้ครูได้รับรู้ นั่น ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู และส่งผลเสียต่อคุณภาพการศึกษา ซึ่งถ้ากล่าวถึงปัญหานี้เป็นจริง ข้อมูลสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชนจะทำให้รู้แนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างถูกต้อง

นอกจากนี้ในปัจจุบัน สมรรถนะมีบทบาทและความสำคัญต่อการจัดการจัดการศึกษาและโรงเรียนถือเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดในการจัดการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา และกำหนดทิศทางการสำเร็จของโรงเรียนให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขมีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 ดังกล่าวได้กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตำแหน่งที่มี วิทยฐานะ และมีค่าตอบแทนวิทยฐานะ อีกทั้งเป็นตำแหน่งที่ได้รับการยอมรับจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกสังคม ดังนั้น การบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จหรือบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดได้หรือไม่ ต้องอาศัยบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ รวมทั้งคุณลักษณะที่เหมาะสมในการนำพาองค์กรพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสม และทันต่อภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกได้ [15]

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทักษะในการบริหารงานสูงมีส่วนช่วยพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาให้สามารถบริหารงานได้สำเร็จและมีประสิทธิผล ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อจะได้นำผลการวิจัยด้านทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาบุคลากรพัฒนาสถานศึกษา และพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารต่อไป

วัตถุประสงค์

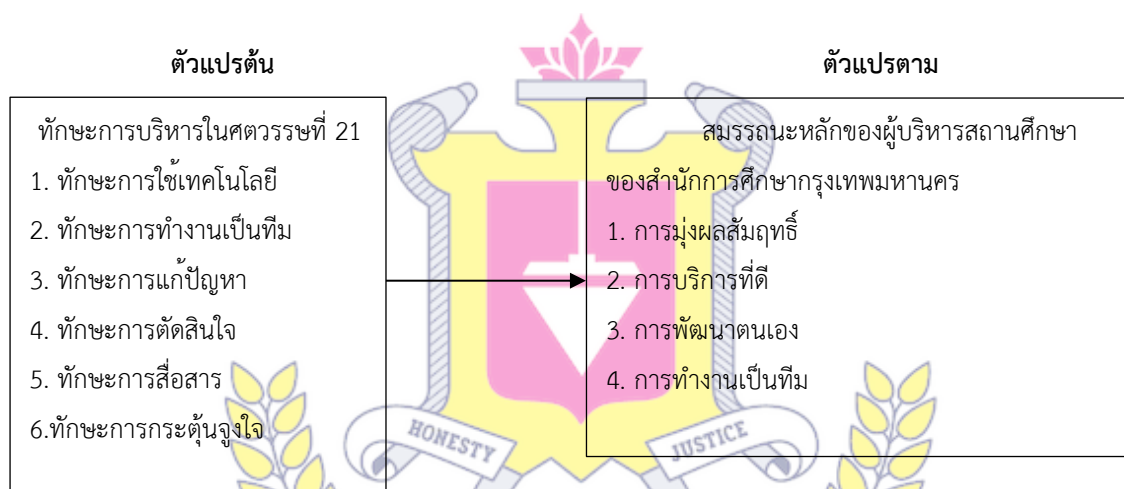
1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นแนวทางให้ผู้บริหารนำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย การวางแผน ปรับปรุงส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานโดยใช้ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครและเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนางานในหน้าที่ของตนเองในการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิด

สมมติฐานการวิจัย

1. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร
2. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21สามารถร่วมกันพยากรณ์สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 431 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 209 คน จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามหลักการคำนวณของYamane [16] ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเท่ากับ 209 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง (Instructional Questionnaire) สร้างขึ้นจากการทบทวน แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้ออกแบบสอบถามให้สอดคล้องกับ

การวิจัย โดยมีการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. ศึกษา เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ
2. ศึกษาการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ให้ครอบคลุมเนื้อหา
3. เมื่อได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้แนะนำตรวจสอบความเรียบร้อยนำแบบสอบถามไปหาคุณภาพ

เครื่องมือ

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลอง (Try-out) กับของผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (α - Coefficient) ของครอนบาค

5. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น / ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. นำความรู้ที่ได้จากข้อ 1 มาสร้างแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามจากข้อ 2 เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่า IOC ได้ค่า IOC = 0.60-1.00
4. นำแบบสอบถามจากข้อ 3 มาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้กับของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน
5. นำแบบสอบถามจากข้อ 4 มาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร α - Coefficient ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่า $\alpha = 0.919$
6. นำแบบสอบถามที่ได้จากขั้นที่ 5 มาปรับปรุงแก้ไข และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยนำแบบสอบถามไปสอบถามกับผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 209 คน เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
3. วิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ โดยใช้สถิติการถดถอยพหุคูณ แล้วนำตัวแปรที่มีนัยสำคัญไปสร้างสมการพยากรณ์โดยใช้วิธี Stepwise

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ตาราง 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหาร
สถานศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

	X1	X2	X3	X4	X5	X6	Y
X1	1.000						
X2	.161*	1.000					
X3	.126	-.002	1.000				
X4	.276*	-.009	.026	1.000			
X5	.197**	.043	.108	.113	1.000		
X6	-.029	-.031	-.017	.083	.048	1.000	
Y	.316**	.385**	-.337*	.378**	-.106	-.012	1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหาร
สถานศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของ
สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์ทางบวก

1.1 ทักษะการใช้เทคโนโลยี(x1) มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษา
กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับต่ำ ($r = .316$) อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2 ทักษะการทำงานเป็นทีม (x2) มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนัก
การศึกษากรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับต่ำ ($r = .378$) อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3 ทักษะการตัดสินใจ (x4) มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักการศึกษา
กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับต่ำ ($r = .385$) อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของ
สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์ทางลบ

ทักษะการแก้ปัญหา(x3) มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษา
กรุงเทพมหานคร อยู่ในปานกลาง ($r = -.337$) อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนัก
การศึกษากรุงเทพมหานคร ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร (x5) และ ทักษะการกระตุ้นใจ (x6)

2. การวิเคราะห์ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อวิเคราะห์ตัวพยากรณ์ที่ดีของสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยวิธี Stepwise

ตัวแบบ (Model)	สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา				
	B	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	3.339	.372		8.971**	.000
X4	.315	.052	.385	6.115**	.000
X2	.108	.043	.158	2.523*	.012
X1	-.089	.039	-.143	-2.272*	.024
X3	-.095	.046	-.129	-2.063*	.040
R = .658 R Square=.432 Adjusted R2 = .298					
SE = .281 F = 13.379** Sig =.000					

จากตาราง 2 พบว่า ตัวพยากรณ์ทั้ง 4 ตัวประกอบด้วย ด้านทักษะการตัดสินใจ (x4) ทักษะการทำงานเป็นทีม (x2) ทักษะการใช้เทคโนโลยี(x1) ด้านทักษะการแก้ปัญหา(x3) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 0.5 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .658 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์ชุดนี้รวมกันสามารถพยากรณ์สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 43.20 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ .281 โดยตัวแปรที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรียงตามลำดับดังนี้ ทักษะการตัดสินใจ (x4) ($\beta = .385$) ทักษะการทำงานเป็นทีม (x2) ($\beta = .158$) ทักษะการใช้เทคโนโลยี(x1) ($\beta = -.143$) ทักษะการแก้ปัญหา(x3) ($\beta = -.129$)

ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ดังนี้ ด้านทักษะการตัดสินใจ (x4) มีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ทักษะการทำงานเป็นทีม (x2) ทักษะการใช้เทคโนโลยี(x1) ด้านทักษะการแก้ปัญหา(x3) มีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยทั้ง 4 ปัจจัย ดังกล่าวได้รวมกันพยากรณ์ขอเปลี่ยนแปลง สาขาสังคมศาสตร์ เป็นมนุษยศาสตร์ ได้ร้อยละ 43.20 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 3.339 + .315x_4 + .108x_2 - .089x_1 - .095x_3$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$ZY = .385x_4 + .158x_2 - .143x_1 - .129x_3$$

สรุปผลการวิจัย

1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี(x1) ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม(x2) ด้านทักษะการตัดสินใจ(x4) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านทักษะการแก้ปัญหา(x3)มีความสัมพันธ์ทางลบกับกับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านทักษะการสื่อสาร (x5)และทักษะการกระตุ้นใจ(x6) ไม่มีความสัมพันธ์

2. ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษารุงเทพมหานคร ดังนี้ ด้านทักษะการตัดสินใจ (x4) มีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ทักษะการทำงานเป็นทีม (x2) ทักษะการใช้เทคโนโลยี(x1) ด้านทักษะการแก้ปัญหา(x3) มีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยทั้ง 4 ปัจจัย ดังกล่าวได้ร่วมกันพยากรณ์ขอเปลี่ยนแปลง สาขาสังคมศาสตร์ เป็นมนุษยศาสตร์ ได้ร้อยละ 43.20 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 3.339 + .315x_4 + .108x_2 - .089x_1 - .095x_3$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$ZY = .385x_4 + .158x_2 - .143x_1 - .129x_3$$

อภิปรายผล

1. คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษารุงเทพมหานคร โดยด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี(x1) ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม (x2) ด้านทักษะการตัดสินใจ(x4) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษารุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านทักษะการแก้ปัญหา(x3) มีความสัมพันธ์ทางลบกับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษารุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านทักษะการสื่อสาร(x5) และทักษะการกระตุ้นใจ(x6) ไม่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแนวคิดของวิจารณ์ พานิช [17] กล่าวว่า ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ทุกคนต้องเรียนรู้ตั้งแต่ชั้นอนุบาลไปจนถึงมหาวิทยาลัยและตลอดชีวิต คือ 3R & 7C ซึ่ง 3R ได้แก่ Reading อ่านออก (W) Riting เขียนได้ และ (A) Rithmetics คณิตเลขเป็น และ 7C ได้แก่ 1) Critical Thinking & Problem Solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา) 2) Creativity & Innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม) 3) Cross-Cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์) 4) Collaboration, Teamwork & Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ) 5) Communications, Information & Media Literacy (ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ) 6) Computing & ICT Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) และ 7) Career & Learning Skills (ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้) สอดคล้องกับแนวคิดของประภาพร โสภารักษ์ [18] กล่าวว่า ทักษะภาวะผู้นำที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งเสริมให้เป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูง ประกอบด้วย 1) ทักษะการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพสูง (Highly Effective Team Building Skill) 2) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving Skills) 3) ทักษะการวางแผน (Planning Project Skills) 4) ทักษะการกำกับ การปฏิบัติ งาน (Performance Monitoring Skills) 5) ทักษะการสื่อสารที่ดี (Communication and Climate Set Skills) 6) ทักษะการสร้างสัมพันธ์ (Relationship Building up Skills) 7) ทักษะการสอนงาน (Coaching Skills) 8) ทักษะทางสังคม (Social Skill) 9) ทักษะการตัดสินใจ (Decision Making Skill) 10) ทักษะการกระตุ้นใจ (Motivational Skills) 11) ทักษะการคิดเชิงสะท้อน (Reflective & Thinking Skills) 12) ทักษะการจัดการตนเอง (Self-management Skills) 13) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี (Technological Skills) 14) ทักษะด้านการเรียนการสอน (Pedagogical Skills) 15) ทักษะด้านความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence Skills) สอดคล้องแนวคิดบุญช่วย สายราม [19] กล่าวว่า ทักษะภาวะผู้นำ (Leadership Skills) เป็นกระบวนการใช้ความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และการบริหารงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำช่วยให้ผู้นำมีความเข้าใจในประสบการณ์และเข้าใจคุณค่าของความเป็นผู้นำในตัวเอง ตระหนักถึงวิธีการขจัดความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมพฤติกรรมและพัฒนาความสามารถพิเศษของความเป็นผู้นำ มุ่งบรรลุเป้าหมายของการปฏิบัติงานร่วมกันภายใต้ความท้าทายต่าง ๆ โดยให้ทุกคนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการวางแผนไปสู่เป้าหมายของการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะภาวะผู้นำที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 (Essential Leadership Skills in the 21st

Century) ซึ่งเป็นทักษะภาวะผู้นำที่จะต้องเสริมสร้างให้เกิดขึ้นในตัวผู้นำในระดับต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังนี้ 1) ทักษะการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิผล (Effective Team Building Skill) 2) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving Skills) 3) ทักษะการวางแผน (Planning Project Skills) 4) ทักษะการกำกับการทำงาน (Performance Monitoring Skills) 5) ทักษะการสื่อสาร (Communication Skills) 6) ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ (Relationship Building up Skills) 7) ทักษะการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching Skills) 8) ทักษะทางสังคม (Social Skill) 9) ทักษะการตัดสินใจ (Decision Making Skill) 10) ทักษะการกระตุ้นใจ (Motivational Skills) 11) ทักษะการคิดและสะท้อนผล (Reflective & Thinking Skills) 12) ทักษะการจัดการตนเอง (Self-Management Skills) 13) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี (Technological Skills) 14) ทักษะด้านการเรียนการสอน (Pedagogical Skills) 15) ทักษะด้านความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence Skills) 16) ทักษะการเสริมพลังอำนาจ (Empowerment Skills) 17) ทักษะการกำหนดวิสัยทัศน์ (Visioning Skills) 18) ทักษะการบริหารเวลา (Time Management Skills) 19) ทักษะการแก้ปัญหาความขัดแย้ง (Conflict Resolution) 20) ทักษะการจัดการความเสี่ยง (Risk Management Skills)

2. ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ดังนี้ ด้านทักษะการตัดสินใจ (x4) มีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ทักษะการทำงานเป็นทีม (x2) ทักษะการใช้เทคโนโลยี (x1) ด้านทักษะการแก้ปัญหา (x3) มีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยทั้ง 3 ปัจจัย ดังกล่าวได้ร่วมกันพยากรณ์ของเปลี่ยนแปลง สาขาสังคมศาสตร์ เป็นมนุษยศาสตร์ ได้ร้อยละ 43.20 สอดคล้องกับงานวิจัยของปีพามา ประทุมสุวรรณ [20] ได้ศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 23) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียน ได้แก่ ทักษะการตัดสินใจ (X4) ทักษะการแก้ปัญหา (X3) ทักษะการใช้เทคโนโลยี (X1) และทักษะการทำงานเป็นทีม (X2) ตามลำดับ โดยร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียน ได้ร้อยละ 66.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องแนวคิดของ ชัยยนต์ เพาพาน [1] ได้สรุปสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีความรู้เชิงทฤษฎี ความสามารถ มีทักษะและประสบการณ์ทางการบริหารสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ใน 4 ด้าน ดังนี้ 1. คุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ ความรู้ทางวิชาการ นักประกอบการ นักริเริ่มสร้างสรรค์และประกอบการความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ นักสร้างพลังและแรงบันดาลใจเชิงบวก ตัวแบบที่ดีและการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ 2. ทักษะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะต่าง ๆ ดังนี้ การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม เทคโนโลยีและดิจิทัล การตัดสินใจ มุ่งผลสัมฤทธิ์และมนุษยสัมพันธ์ 3. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ ประกอบด้วย บทบาทในฐานะผู้นำทางวิชาการ บทบาทในฐานะผู้รักษาระเบียบวินัย บทบาทในฐานะผู้ประเมิน บทบาทในการทบทวนนโยบาย บทบาทในการบริหารหลักสูตรและการสอน บทบาทในการกำหนดตารางการปฏิบัติงาน บทบาทในการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ บทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร บทบาทในการประชาสัมพันธ์ บทบาทในการประสานสัมพันธ์กับชุมชนและบทบาทในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 4. คุณธรรมและจริยธรรมในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบริบทการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นคุณธรรมที่มีอยู่ในตัวของผู้บริหารการนำหลักธรรมมาปฏิบัติจนเป็นอุปนิสัยติดตัว ประกอบด้วย คุณธรรมจริยธรรมสำหรับตนเอง คุณธรรมจริยธรรมเพื่อการบริหาร และคุณธรรมจริยธรรมสำหรับสังคม สอดคล้องแนวคิดของ Kanter [21] ได้สรุปทักษะของผู้บริหารที่ต้องมีเพื่อเอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในยุคปัจจุบันว่า ควรประกอบด้วยคุณลักษณะ ดังนี้ 1. มีความสามารถในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร 2. สามารถสื่อสารและกระตุ้นใจบุคลากรให้เกิดการเปลี่ยนแปลง 3. สร้างพันธมิตรกับผู้มีทรัพยากร ความรู้และอำนาจการเมืองเพื่อความช่วยเหลือในการเปลี่ยนแปลงองค์กร 4. สร้างการทำงานเป็นทีม 5. ให้การสนับสนุนผู้ได้บังคับบัญชาโดยไม่ละทิ้งระหว่างกระบวนการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องแนวคิดของสมรรถนะหลัก สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา [22] ได้กล่าวว่า คุณลักษณะร่วมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกตำแหน่ง เพื่อหล่อหลอม

ค่านิยม และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ร่วมกัน มี 4 สมรรถนะ (1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (2) การบริการที่ดี (3) การพัฒนาตนเอง (4) การทำงานเป็นทีม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้

1. ผู้บริหารควรนำทักษะด้านมนุษย์ ทักษะด้านการบริหาร และทักษะด้านการสร้างทีมงาน ไป สร้างและพัฒนา รูปแบบการพัฒนาทักษะของผู้บริหารให้สอดคล้องและรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และ ผู้บริหารสถานศึกษา ควร นำผลการศึกษาไปจัดทำเป็น แผนพัฒนาทักษะของตนเอง

2. ผู้บริหารควรนำความรู้ ความชำนาญในทักษะการบริหารแสดงออก ในทางปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมให้มากยิ่งขึ้น และต่อเนืองอย่าง เป็นระบบเพื่อให้เกิดทักษะหรือความชำนาญ เชี่ยวชาญของ ผู้บริหารที่จะส่งผลกระทบต่อความศรัทธาของบุคลากร ทั้งในและ นอกสถานศึกษาและคุณภาพในการจัดการศึกษาที่ต้องการ ให้เกิดแก่ผู้เรียนต่อไป

3.สมรรถนะหลักทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันใน ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริการที่ดี และด้านการพัฒนาตนเองผู้บริหารควรมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนืองเพื่อจะสามารถ ขับเคลื่อนองค์กรของตนให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนัก การศึกษากรุงเทพมหานคร

2. ควรมีการศึกษารูปแบบพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

- [1] ชัยยนต์ เพาพาน,แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น ,2558.
- [2] สมหมาย อ่าดอนกลอย,บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม, 7(1), 1 – 7 , 2556.
- [3] สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ,แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ.ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564). กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2559.
- [4] พรชัย โพคันโยจุดเน้นคุณภาพผู้เรียนจุดเปลี่ยนการปฏิรูปการศึกษาไทย [Online]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.sobdai.com/component/content/article/53-updateeducational-dynamics>. [2557, เมษายน 17] ,2553.
- [5] ชีระ รุณเจริญ ,การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท ,2557.
- [6] จีระพันธ์ พูลพัฒน์ ,พัฒนาการของการบริหารการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ,2553.
- [7] จารุ วัจน์ สองเมือง , การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 [Online]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.deepsouthwatch.org/node/8009>. [2561, มีนาคม 15],2559.
- [8] วิโรจน์ สารรัตน์, เอกสารประกอบการบรรยายในการสัมมนาวิชาการ. ขอนแก่น :มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒวิทยาลัยวิทยาเขต อีสาน วันที่ 20 ธันวาคม 2557 ,2557.
- [9] ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ ,การจัดการและพฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ : ชีระฟิล์ม และไซเท็กซ์ ,2550.
- [10] บุญชม ศรีสะอาด และสุทธิทอง ศรีสะอาด ,การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น ,2552.

- [11] ชัยยนต์ เพาพาน , **ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21**. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติครุศาสตร์ ครั้งที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สู่ประชาคมอาเซียน :ทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ 21. ภาพสินธุ์ : มหาวิทยาลัยภาพสินธุ์ ,2559.
- [12] อรุมา ดวงจันทร์ ,**ทักษะการบริหารงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ,2558.
- [13] สงบ ประเสริฐพันธ์ ,**ร่วมกันสรรสร้างคุณภาพโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : สุวีริยะสาส์น ,2549.
- [14] กรมวิชาการ ,**ทศวรรษแห่งคุณภาพ และความเสมอภาคทางการศึกษา (พ.ศ. 2545-2554). ข่าววิชาการ. 1(14) : 1-2.2549**
- [15] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ,**หลักสูตรการพัฒนผู้บริหารสถานศึกษาทั่วประเทศ** . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทองกมล,2552.
- [16] Yamané', T. *Statistics : An introductory analysis* (3rd ed). Singapore: Times Printer,1973.
- [17] วิจารย์ พานิช ,**วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ : ตาตา พับลิเคชั่น,2555.
- [18] ประภาพร โสภารักษ์ ,**บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาผู้ไร้พรหมแดน** [Online]. เข้าถึงได้จาก : <https://sites.google.com/site/narubadininterschool>. [2561, มีนาคม 19] ,2557.
- [19] บุญช่วย สายราม ,**ทักษะภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่** [Online]. เข้าถึงได้จาก: <http://drammsu.blogspot.com/2014/11/blog-post.html>. [2561, มีนาคม 15] ,2557.
- [20] ปัทมา ประทุมสุวรรณ ,**ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2**. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี,2561.
- [21] Kanter Rosabeth Moss, The enduring skills of change leaders. **Ivey Business Journal**. 64: 31,2010.
- [22] สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา,**หลักเกณฑ์และวิธีการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง ,2548.